

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

XVII. évfolyam.

1902. Márczius.

3. szám.

és melléklete: a

KERTÉSZ-GAZDA

II. évfolyam. — 3. szám.

Legolcsóbb hirdetés!

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“-ben:

Garmond-soronként: 16 fillér.

Egész oldal (187 □ cm)

egyszeri hirdetése: . 6 kor. — fill.

Féloldal » » . 3 kor. 20 fill.

Negyed-oldal » » . 1 kor. 60 fill.

Egyesületi tagoknak és féléves hirdetőknél 20%-kal,
egész-éves hirdetőknél 25%-kal olcsóbb.

Kis-hirdetés félhasábos soronként 16 fillér. Egyesületi tagoknak 2 sorig ingyen.

A hirdetési díjak előre beküldendők.

Hirdetéseket elvállal:

a **MÉHÉSZETI KÖZLÖNY** kiadóhivatala
Kolozsvártt, Bástya-útca 2.

Megrendelések alkalmával a Méhészeti Közlönyre való hivatkozást kérjük.

Erdély legrégebb műasztalos-gyára!

B. BAK LAJOS

kolozsvári

műasztalos-gyárában

a legkitünőbb minőségben és a legjutányosabb árakon, a t. megrendelők kívánságainak és a határidő pontos betartásával készülnek: **mű-butorok, mindennemű épület-asztalosmunkák, templomi-, iskolai-, üzleti- és lakásberendezések.**

A gyár ajánlja továbbá *saját készítményű* és a *legjobb hirnégnek örvendő* **parquet-mukáit**, melyeket minden minőségben és a *legolcsóbb árakon* szolgálatot és akár meglevő padozatokra, akár aszfaltba oly módon állít be, hogy eddig-elé hasonló munkáival úgy a *kitünő minőség* és *beállítás*, mint az *ár* tekintetében *versenyen kívül áll.*

A **B. Bak-féle aszfalt-parquet különösen ajánlatos nedves lakásoknál.** A *legjobb*nak bizonyult. (7—12.)

Ki akar

ezélszerű, s e mellett olcsó méhészeti eszközöket, mint: **emalírozott, v. bádóg-mézpörgetőt** minden nagyságban, 16 koronától följebb, **fölül, v. alul hajtó szerkezettel, lépfődelező eszközöket, viaszolvasztót,** továbbá fából, v. szalmából minden rendszerben készült **kaptárokat, méhészsipkát, kesztyűt, füstölőgépet, lépkést, keretfogót, rajfogó-készüléket, főcskendőt, anyásító-készülékeket, etetőedényeket, zírórácsot, tolokákat, keretszőgező-gépet, távolsági kengyeleket, v. horgokat, szalmavánkosokat, méhészttűt, mézesüvegeket, méhészknöveket, stb.?**

Annak meg kell

előbb hozatnia **ingyen az illusztrált** és a havi emlékeztetőkkel ellátott **Simmich-féle árjegyzéket**, mely egyúttal különleges prospektus a **Simmich-féle szalma-népkaptárokról, mézpörgetőkről, etető-készülékekről,** sat., s mely az **egyedül-gyártásra** átvett, szabadalmazott és a legnagyobb eredménnyel alkalmazott, s felelősség mellett tiszta méhviaszból készült **Alfonzus-féle műlépről** is — kilója 480 kor., 3½ kgr. 1620 kor. — közöl ismerttetést. Az egész műlép biztos beragasztásának módjáról minden küldeményhez nyomtatott utasítást csatolok. 2 - 12

SIMMICH F.

első osztr.-sziléziai kereskedelmi méhtelege
Jauernig-ban (Osztr.-Szilézia).

A legmagasabb állami érmekkel és miniszteri dícsérő-oklevelekkel, stb. kitüntötve.

Jobb és
megbízhatóbb
magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a
minők

BCU Cluj / Central University Library Cluj

28 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

**csász. és kir. udvari mag-
kereskedésében**

BUDAPESTEN

kaphatók.

Tűzmentes pénzszekrények.

REMÉNYIK VICTOR

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRTT, FŐTÉR.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbutorok nagy választékban.

Ajánlom jól berendezett raktáromat mindenemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárok**, legjobb minőségű **műlep, javított mézpörgetők**, **Hannemann-féle rács**, herefogók, keretfogók, méhész-pipa, dohányzók- és nem dohányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyűk és mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből különösen ajánlom a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukoricza-morzsolót, amerikai aczél villák, kaszákat, sarlókat, gereblyéket, amerikai szénafűrészeket. Továbbá kerti fűrészeket, kerti ollókat és szemző késeket.

Végül fölhivom b. figyelmét **konyhaberendzési és háztartási** cikkeimre, melyek közül ajánlok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyaltgépeket. Ruha mangorló és facsaró gépeket. Kitűnően zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktártartok még valódi berndorfi alpacca és alpacca-üzüst evőszerekből és nickel edényekből.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközlöm.

1—12

Kiváló tisztelettel

Reményik Victor.

Ló- és marhanyíró-ollók.

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 1. ÉN.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai a tagsági díj fejében kapják. Tagsági díjak: rendes tagok részéről egy évre 4 kor., köri tagok részéről egy évre 2 kor. — Minden pénzküldemény Bíró Gyula, tanítóképző-intézeti tanár, egyesületi pénztáros úrhoz, Kolozsvár, Esterházy-útcza 21. sz. címzendő.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reklamációk a „Méhészeti Közlöny szerkesztőségének Kolozsvár, Bástya-útcza 2.” címzendők.

Közleményeink utánnyomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Reklamációkat csak a következő hónap 15.-éig és csak a postahivatal útján fogadunk el.

Felelős szerkesztő: Szentgyörgyi Lajos. Főmunkatárs: Nagy János.

Búcsúszó.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Most, hogy végképpen megválok a Méhészeti Közlöny szerkesztésétől, szomorú, de egyúttal kedves kötelességet is teljesítek amidőn búcsút veszek a Méhészeti Közlöny hű olvasóitól, hálás köszönetet mondva azért a kitartásért és meleg pártfogásért, melyben a Méhészeti Közlönnyt szerkesztőségem ideje alatt részecitették.

Nehéz viszonyok között vettem át annak idején a Méhészeti Közlöny szerkesztését és még súlyosabb változások s események között szerkesztettem. De, hogy mégis teljesíthette földadatát a lap, azt csakis hű tagtársainknak köszönhetjük, kik egyesületünk legválságosabb állapotában is lelkesedéssel pártolták a tőlünk képviselt ügyet.

Mivelhogy sorsom Kolozsvárról elvezérelt, a Méhészeti Közlönnyel csak szellemi kapcsot tarthatok fenn. Eltávozván az egyesület székhelyéről, a lap szerkesztőségéről is le kell mondanom. Bármily fájdalmasan hat is reám a válás, mégis nemcsak megnyugvással, de örömmel is látom a szerkesztőség élén legjelesebb-

jeink közül azt, aki iránt minden tekintetben föltétlen bizalmat érezünk mindnyájan.

Búcsúzásom legyen tehát a legőszintébb, szivből eredő üdvözet az új szerkesztőhöz.

Dr. Bálint Sándor,

tud. egyet. m.-tanár,
a m. kir. közp. szőlészeti kísérleti állomás
és ampelologiai intézet osztályvezetője.

Tisztelt Méhésztársak!

Jól mondja bölcs Salamon, hogy: »Semmi új nincs a nap alatt, — semmi bizonyos az emberi életben.« Ime, ez a megelőző nyilatkozat, azok a lemondó sorok is bizonyítják ezt.

Szegény jó Bálint doktorunk! beh nehezen válánk Tőle, mily zokon esett eltávozása! S mily sokáig fogjuk érezni az Ő hiányzó közetlenségét, nemes szive meleg lüktetésének, nagy lelke igaz szeretetének köztünk való hiányát!

S hogy tizenhat éven keresztül dicsőséggel küzdő Közlönyünk további szerkesztésével egyesületi választmányi ülésünk parancsából meg kell próbálkoznom: ne csudálkozzék m. t. olvasó közönségünk, ha kissé habozással veszem kezembe *ezt* a tollat is. De hát szerény múltamnak köszönhetem *ezt* a kitüntető bizalmat, annak a múltnak, mely bizony még ma is látható betűkkel van egyesületünk történetének lapjaira odalehelve.

A szerkesztői változás készületlenül találta vezetőségünket, s valóban gondot okozott központunknak, hogy most már mi lesz?! Egyszer csak szépen kitalálta, hogy ott van az a váll, a melyre még férne valami. S nekem nem volt szabad még ez, igazán nagy gondot és fáradtságot okozó munkától visszarettennem. Meghajoltam édes jó társaim szives parancsa előtt, s ime, itt állok hát — kedves közönségem — ilyen minőségben is, s iparkodni fogok, hogy ez irányban halhatatlan nevet szerzett Bodor László, megalapító, úgy a közetlenül előlem elhívott Bálint Sándor dr. barátainak soha el nem évülhető dicső érdemeihez s egyáltalában alapos ahhozértessel bíró elődeimnek jó hírnevéhez méltóképpen töltssem be a magam szerény ténykedésével e díszes tisztet.

Hiszen más változás tulajdonképpen nem is történik, mint az, hogy Bálint Sándor dr. neve helyébe a Szentgyörgyié jön; ezt pedig — mt. Méhésztársaim — úgy-e milyen könnyen csinál-

hatja a betűszedő! Igen, mert hát Nagy János áll a sarkamban mint főmunkatárs, nehányad-magával; s ha ők velünk: nem rettegünk, Isten kezében életünk. Ők pedig velünk lesznek, s ez igazi felpénz nekem a munkához.

Az ügyért nemcsak tenni kötelességünk, de lelkesedni, s illetve lelkesíteni is szent hivatásunk és pedig legelső sorban nekünk, néptanítóknak, még ha hat x-en túl vagyunk is.

Ne rettenjetekek hát vissza édes ügyfeleim nevem látásától; sőt kérlek: vegyetek példát tőlem, s igyekezzetek erőt venni magatokon, hogy a jó sorsnak engedelmességek tartoztok.

Én erőt meritek édes környezetem őszinte és igaz biztatásából, szerény múltam sikereiből, s az Ég Urának áldó gondviseléséből; s amíg Isten engedi: ügyünk sikereért imádkozom és dolgozom.

Szentgyörgyi.

A német, osztrák és magyar méhészek XLVII. vándorgyűlése Temesvártt

és az ezzel kapcsolatos méhészeti kiállítás.

A német, osztrák és magyar méhészek Boroszlóban tartott múlt évi XLVI. vándorgyűlése Ambrózy Béla báró indítványára azt határozta, hogy a legközelebbi — XLVII — vándorgyűlést Magyarországon és pedig Temesvártt fogja megtartani.

A midőn a vándorgyűlés e határozatára Németország, Ausztria és Magyarország méhészközönsége szives figyelmét fölhívni bátorokodunk, megemlitjük, hogy a *Temesvártt, folyó évi augusztus 30-án és a következő napokon, Darányi Ignác dr., földművelésügyi magy. kir. miniszter úr ő nagyméltósága védnöksége alatt tartandó vándorgyűlés előmunkálatai már serényen folynak.*

Az összes előkészítő munkálatokat a Temesvártt megalakult előkészítő bizottság végzi, elnöke: *Ambrózy Béla báró* vezetése alatt, kinek Temesvár közelében levő jelentékeny méhészgazdasága képezte Magyarország méhészetének fejlesztése érdekében megkezdett törekvések kiindulási pontját.

A vándorgyűlés részletesebb programja, valamint az előadások és a kiállítási tudnivalók a nevezett bizottság által fognak legközelebb közzététetni.

Tisztelettel kérjük a tisztelt méhésztársakat, sziveskedjenek a temesvári vándorgyűlésen és az azzal kapcsolatosan tervezett méhészeti kiállításon minél nagyobb számban résztvenni, mely szives kérelmünk mellett bátorkodunk az előkészítő bizottság elnökének alább következő, igen meleg hangú meghívójára utalni.

1902. február havában.

A német, osztrák és magyar méhészek vándorgyűlése elnöksége.

Németország részére: Ausztria részére: Magyarország részére:

Dr. Kühl.

Iovag dr. Beck.

marosi Máday I.

Igen tisztelt méhésztársak!

Miként önök bizonyára már tudni fogják, a német, osztrák és magyar méhészek múlt évi boroszlói vándorgyűlése azt határozta, hogy az idei vándorgyűlést Magyarország déli vidékén, a Tisza és Kárpátok közt elterülő Alföldön, az európai civilizáció egykor legszélső védővárában, Temesvár szab. kir. városban fogja megtartani.

Örömmel telt szívvel és a jövődő kellemes szép napok és események tudatában már most üdvözöljük önöket, tisztelt méhésztársak úgy a közelben, mint a távolban és kérjük, hogy jöjjenek el hozzánk Temesvárra, a hol tárt karokkal, kartársi barátsággal és igaz rokonszenvvel fogjuk önöket fogadni.

Most nyílnak meg városunk kapui először ama gyülekezett előtt, mely évtizedeken keresztül örömet és büszkeségét képezte minden méhésznek és amely a világ minden részének méhészeit egyesítette, oktatta és őket tudományos törekvéseikben támogatta.

Igyekeznünk fogunk, hogy e ránk nézve oly megtisztelő vendéglátásnak méltó módon megfelelhessünk és nem fogunk elmulasztani semmit, hogy kedves vendégeink magukat szűkebb hazánk földjén minél jobban érezzék.

Első sorban és különösen kedves nagymesterünket, dr. Dzierzon Jánost üdvözöljük. Adjon neki Isten erőt, hogy szándékát megvalósíthassa és eljöhessen Temesvárra, mert sehol a világon nincs neki annyi tanítványa, mint éppen nálunk Délmagyarországon.

Válják a temesvári vándorgyűlés a méhészeti törekvéseknek

és gyakorlati tapasztalatoknak egy újabb tanyájává. Sikerüljön kedves vendégeink körében és minden rétegében igaz és őszinte barátságot gerjeszteni, legyen ez a barátság tartós és váljanak az itt töltött rövid napok kellemes benyomásai tartós kapocsná azon nemzetek összeforrasztására, amelyek hivatva vannak a jövőben is egymást tisztelve, jó egyetértésben és békekészséggel együtt munkálkodni.

Temesvár, február havában.

Ambrózy Béla báró,

az előkészítő bizottság elnöke.

Kedves Méhésztársak!

Hazai méhészetünknek, a magyar méhész nevének a művelt világ előtt annyi elismerést, méltánylást, figyelmet és dicsőretet szerző nagyságunknak, a magyar méhészlet legnagyobbjának, kire azzal a nemzeti büszkeséggel néz áhitatos tekintetünk, hogy Európa egész méhésztudományában oly fénylő magassággal emelkedik ki, aki nagy szellemének örökértékű alkotásaiból sugározta szerte a továbbhaladás útjának a megvilágítását: ezt a melegen hívó, szívünkhöz küldött szöveget azzal a figyelemmel közöljük, hogy Ő hi bennünket, kinek legtöbbet köszönhetünk azért, hogy a magyar méhészetre a világ művelt nemzeteinek figyelme nemcsak ráirányult, hanem immár hozzánk is eljárnak okulni; örömmel kövessük hát nemes vezérünk, a mi büszkeségünk fölhevését!

Legyünk ott mindnyájan, a kik csak tehetjük, hogy egyrészt a tanulságok kincsét, másrészt a dicsőség babérját hozzuk haza Temesvárról!

Mennyit sopánkodunk azon, hogy egykor kapós mézünknek nincs kelendőse; hogy ez nincs jól, azt másként szeretnők; hogy ezt nem ismerjük, amazt nem láttuk! Menjünk Temesvárra! Legyünk ott magunk is, küldjük oda, mutassuk be ott méhésztudásunkat, méhtermékeinket is. Okuljunk, lássunk, halljunk ott és gazdagodjunk a tudásban, tapasztalatokban.

Legkülönösebb szüksége van erre az erdélyi méhészeknek, kiváltképpen azért, hogy terméküket, a világ első mézét, ott bemutatassák. Majd lesz kelendőség, keresettség! S a sopánkodás helyett mosoly ül az arcokra!

Vetkőzzük le indolenciánkat, dobjuk félre ezt az átkunkat: az összetett kézzel való tehetetlenkedést! Nem okúltunk-e már közönyösségünkön eleget, hogy kincünk vékaalá-rejtésével hiába várjuk a vevőt; hogy más nemzetek hasonlíthatatlanul silányabb méhtermékeik piacrazvitelével — értjük a kiállításokat — óriási kelendőséget biztosítottak annak?! Méhtermékeink értékének, becének tekintetében mienk az elsőség más nemzetek között; vivjük is ki ezt most Európa előtt: Temesváron, a legméltóbban! Mikor lesz ismét ilyen alkalmunk?! Talán egy évtized múlva sem Hiszen a német, osztrák és magyar méhészek nálunk utóljára tartott 37. vándorgyűlése éppen 10 év előtt, 1892-ben volt Budapesten.

Egyesületünk tisztelt tagjait bizodalommal kérjük tehát: sziv leljék meg e kérdést s közöljék egyesületünk főtitkárával: Szentgyörgyi Lajos úrral Temesvárra készülődésük elhatározását. Egyesületünk a tisztelt tagok kiállításra szánt tárgyait Kolozsvárt gyűjti össze, itt csoportosítja s innét küldi egyben s egyszerre Temesvárra. A visszaszállítás is ide, s a szétküldés innét történik. Erre különösen gondos figyelmet fordít, mindenért szavatol az egyesület. A továbbiakra nézve kellő időben, készséges tájékoztatást nyújt Szentgyörgyi Lajos, főtitkár úr.

A szerkesztőség

Útmutatás a kezdő méhész számára.

(Március)

Az elmúlt téli hónapok enyhességén a kezdő méhészek örvendeznek, a tapasztaltak aggodalomról panaszkodnak; amazok közül többen áradozó örömmel értesítenek bennünket arról, mily gyönyörűségük telt abban, hogy méheik már február első felén hordták a virágport; emezek nem kevesebbje pedig — és talán nem ok nélkül — gyanakodva várja a természet kibontakozását, s attól tart, hogy április—május közén böjtöljük meg február vig farsangját. Az időjárás jövendölésére nem pályázom ugyan, inkább dicsérem nyugtán a napot; a rendellenesség fölött elsurrannom mégsem lehet, jónak vélem hát eső előtt készen tartani a köpönyeget.

Hogy méheink februári röpködése a törzsekre jótétemény, a kitelelés kivánt sikerére reményt ígérő volt, ennek a bizonyítgatása annyira fölösleges, hogy hiszen mindnyájan ezt óhajtottuk, ezt vártuk. A tisztulási kiröpülés — legtöbb helyen általában az egész méhtelegen, tehát valamennyi méhcsalád részéről — immár megtörtént; s ez eléggé megnyugtató, sőt öröndetes. Akik gondosan teleték be törzseiket, a tisztuló kiröpülés alkalmával semmi kelletlen jelenséget nem észleltek.

De aki melegen telette méheit, s a mézürt, valamint az ablak és ajtó között még melegtakaró vánkossal, vagy sarjúval sat. is megtönte, anuak a törzsei az idén talán az egész télen fiasítottak, s februárban már annál nagyobb arányú volt a fiasításuk. Ez az állapot — tartva az idő későbbi mogorvaskodásától — már nem derit mosolyt a méhész arczára. Januárban ls, februárban is elmondottuk: miért. Most még annyit fűzünk azokhoz, hogy a fiasítás terjengésével a méz-, méhkenyér- (virágpor) és vízszükséglet is emelkedik és ha fogytán vannak ezek a kaptárban, életük árán is igyekeznek a hiányt beszerezni a méhek, messzebb elröpülnek, bebarangolják a vidéket és: bizony-bizony jórészük odavesz. Milyen hirtelen megmordúl ilyenkor a pillanatok előtt még mosolygós idő, s a messzebb távolodott méhek halállal bűnhődnek vakmerőségükért. Még egyebet!

Ha a korai bővebb fiasítás fölemészti a mézkészletet, mi lesz majd később, amikor tulajdonképpeni ideje volna a fiasításnak, de az időjárás esetleg akkor veszi ki részét, amit a télen eimulasztott?!

Az eddigiek miatt a tavasz iránt való bizalmatlankodásra, kétségeskedésre mindamellert még most semmi okunk nincs. Az időjárással harcot nem kezdetünk ugyan, de a netán kelletlenkedő fordulataival esetleg okozhatott károknak méheink odaadó gondozásával mégis sokban élet vehetjük.

Februárban emlitettem már annak az elengedhetetlen szükségét, hogy a tisztuló kiröpülést figyelemmel kísérje a méhész és a családok esetleges szükségén mi módon enyhítsen. A kaptár fenékeszkájának, a kas aljának a megtakarítását, a méz- és vízszükség pótlását, a netán megse mozduló család tisztuló kiröpülésre serkentését, sat. kellő megokolással elmondottam.

A kaptárok költőterének, a netán vérhasba esett, vagy meganyátlanodott népeknek, s a gyöngé családoknak gondos rendezése márcziusban a legtöbb vidéken megejthető és megejtendő. Amikor hátulsó lábaik kanálszerű mélyedésciben a színes gömböcskéket: a virágport, általában hordani kezdik a méhek, s az idő csöndes, délelőtt 9 órán túl hátrán kibonthatjuk a kaptárt, a fiasítás meghülésétől nincs mit tartanunk. A rablás esetleges kitörését óvatosan kerülnünk azonban; mivégből — ha netalán a kiszedett keretek köré sereglenének a kaptárból kiröppenő méhek — azonnal rakjuk vissza a kereteket, hagyjunk föl a munkával, s máskor próbálkozzunk annak megejtésével.

A keretek kiszedésekor mindenekelőtt az anyát keressük meg. Ha csöndesen végezzük a munkát, friss petézésű lépén találjuk az anyát. Ezt a keretet — hogy a visszarakáskor is meggyőződjünk az anya ottléte felől — biztonságból félretesszük. A homlokfalnál legbelül levő keretet — ha különben nem sötét, nem roncsolt, nem penészes bennük a lép, ne szedjük ki. Most takarítsuk ki jól a kaptárt s csak azután rakjuk vissza a kereteket, legelőször is azt, melynek lépén az anyát találtuk, még pedig ezt és a fiasításos kereteket, valamint utolsóknak a virágporos, méhkenyeres lépeket az alsó eresztékbe, ezek fölé a mézeslépeket. Az üres lépekkel való váltakozó elrendezést, mint aminek az ezzel járó egyéb fogásokkal együtt főleg a fiasításra való serkentés a célja, az idén, mikor úgyis jól megindult a fiasítás és mert megbomolhat az idő: hagyjuk későbbre. — Egy mézeslépet boronáljunk föl evővillával, hogy födelei nyiljanak meg s langyos vízbe mártva, tegyük be, a felső sorban utolsóknak; egy üres lépbe is pörmetezzünk langyos vizet és illesszük be amaz alá, az alsó eresztékbe. Később, ha az üres lépben nem csillog már a víz, ismételjük meg ezt az eljárást, melylyel a vizért különben kimenni kénytelen méhek ezreit és ezreit mentjük meg a haláltól. A költőtér rendezésekor csak annyi keretet adjunk a családnak, a mennyinek a lépűtczáit megtölti. A népesség későbbi növekedéséhez képest két-két fiasításos keret közé egy-egy üres lép beadásával bővítjük a család lakását, egyszerre csak egy-két ilyen léppel nagyobbítván azt. Roncsolt, fekete, penészes, vagy herelépet ne tőrjünk a kaptárban. Az ablakot toljuk a keretekig, a melegtakaró újságlapokat helyezzük vissza.

A heresejtes lépek később a mézürben használhatók; ezeket, s az egyelőre fölösleges dolgozós-lépeket száraz, szellős helyen, egymástól 2–3 újjnyi távolságban, léczekre függesztjük; így nem igen tesz kárt bennük a viasz-moly, penész se lepi meg; de egér se jusson hozzájuk!

A kiselejtezett, hasznavehetetlen lépeket, léptörmeléket, morszát főzzük ki azonnal, nehogy beléjük essék a viasz-moly.

Amely család fiasítását szórványosnak, hézagosnak, itt-ott púposnak találtuk, annak az anyja nem megfelelő, már kimerülöben van. Az ilyen, valamint a netán árvaságra jutott népet, vagy anyás, de gyöngé családot ne tőrjünk meg egymagában, hanem haladéktalanul egyesítsük jobb anyás családdal. E végből a selejtes nép anyját kifogjuk, s másnap estefelé, mikorra árvaságát már megérezte, méhlepke kereteit langyos híg mézzel egyenként megpörmetezvé, az egyesítésre kiszemelt család mézürébe átrakjuk, a kevésbé népes üres keretekről pedig a méheket a betett lépek után besöpörjük. Egy meglazított, vagy egészen ki is vett föld-deszkácska helyén támadt hézagon át reggelre összeszokik a két nép, s az egyesült család költőtere másod-harmadnap elrendezhető.

Az álnyaság esete sincs kizárva. Ennek a jelei: a petézés szórványos, egy-egy sejtben egynél több pete is látható, a fiasítás kivétel nélkül púpos. Az ilyen népet — lakását déltájon a kert távolabb eső napos részére vivén — kereteiről le-, kaptárából ki-söpörjük. A szétröppentett méhek megszokott helyükre térnek vissza, de lakásukat nem lelvén ott, a szomszédokhoz kéreznének be, hol a dolgozókat — mert mézet visznek — beeresztik, de az álnyasokat, melyek különben el is szokhattak már a röpüléstől, tehát a kertben vesznek, s a törpeheréket visszaverik.

Ha az átvizsgáláskor netán vérhasba esett családot találunk, kereteit és egész lakását tisztogassuk meg gondosan a szennytől és pörmetezzük meg langyos híg mézzel jól, hogy élénkebb röp-kódásra serkenjen. Ha már nagyon elkényszeredett volna, inkább egyesítsük, mint további vergődésben magára hagyjuk.

A mézszükséget szenvedő családok fölsegítésével a múlt hónapban mondottak szerint egy perczig se késsünk. A tavasz egy-egy hetében a jól fiasító család többet fogyaszt, mint az egész télen át.

Viszont amely törzsnek túlsok a méze, azért nem népesedhet, mert talán nincs üres lépe, melyet az anya bepetézhette. A sok mézes keret közül egyet-egyét kivéve, tegyünk helyükbe időközönként egy-egy üres lépet.

A kasok lépei közül csupán a fekete, penészes, sérült részeket vesszük ki. A lépek sorra való visszametszése nagyon káros, rossz szokás; a kimetszett lépek újraépítése rengeteg mézébe, munkájába, idejébe kerül a családnak, s hozzá még rendszerint sok hereléppel foltozza meg a visszametszett építményt. Ha netalán nagyon mélyen lenyúlnának a lépek, s messze nem lepik azokat a méhek, a viaszmos befészkelődésének elejét veendő, valamiképp visszametszhetünk belőlük.

A kasok népének is adjunk vizet; ne sajnáljuk e csekélyke fáradságot: kedves öröm lesz a jutalma. Este vigyük a kast konyhába és csúcsára állítva, lépeire mézzel édesített 1—2 deciliter langyos vizet pörmetezzünk, s kössük le lepedővel. Milyen boldog lesz az a megitatott család! Örömet eláruló zsongásával hogyan megköszöni a vizet! Reggel kivisszük a kast a méhesbe, s 4—6 nap múlva és mindaddig, míg kívülről is veszedelem nélkül hordhatják a vizet, megismétljük az itatást. Vízfordásban nem pusztul a népe, fiasítása jobban gyarapszik, megczukrosodott mézmozsalék nem lesz a kas fenekén.

Teleki.

Hogyan lehet a méhcsaládokat természetes virágparral ellátni?

Aki okszerű méhészettel foglalkozik, annak első és legfőbb feladata, hogy méhtörzseit jól be tudja telelni. Aki ehhez nem ért, vagy elhanyagolja ezt, következő évi méhészkedésében kevés öröme lesz, sőt méhcsaládai rövid időn meg is semmisülnek. A jó betelepítés eredményei: népes rajok és sok méz.

De azzal, hogy méhtörzseinket helyesen teleltük be és kellő mézkészlettel láttuk el, az okszerűség kívánalmainak — különösen nálunk — még nem tettünk eleget. Minden méhésztudja, hogy mihelyt az őszi szél az avaron néhányszor végig süvölt, s a még imitt-amott kandikáló szerény virágot a dér téli álomra kényeszeríti: az anya azonnal beszünteti a petézt, a család ettől az

időtől fogva többé nem szaporodik tehát, hanem folyton-folyvást apad.

A különben is rövid életű méh — mintha érezné ezt — mostantól fogva nem jár oly lázas fáradtsággal a munka után, nem fárasztja agyon magát, mert ösztöne sugalja, hogy ott künn nincs mit keresnie, s a fajfönntartásra, drága életére a tél folyamán fölötte nagy szükség van.

A méh ugyanis a nyár szakán alig él 3 hónapig, csak télen terjed a méh élete tovább, vagyis 6—7 hónapig. Nyáron az izgalmas munkásság rövidíti, télen a munka után megérdemelt édes nyugalom nyújtja a méh életidejét.

Téli pihenőjében nagyon kevés táplálékot fogyaszt a méh, s ha a család elég népes, a fogyasztás alig szembetűnő. Ámde a jól betelelt, tömör népességű család anyja már februárban petézni kezd, hogy az első flóra kellőképpen való kihasználására elegendő munkás legyen a családban. Ettől az időtől fogva amily mértékben szaporodik a fiasítás, oly arányban fogy a mézkészlet. A fiasítás táplálására nagyon sok méz kell.

A méhivadék fölnevelésére csupán a tiszta méz nem elegendő azonban, sőt tisztán mézzel nem is nevelhet fiat a család. Ezért van, hogy a méhek télire meglehetősen mennyiségű virágport is raktároznak el, melyet kellő arányban mézzel elegyítve, fiasítás nevelésére használnak.

A népes családoknak ritkán van annyi virágporuk begyűjtve, amennyire szükségük lenne. Ezeknek a munkásai már az első tavaszi szép derűs napon (pedig sokszor hó borít még mindent) azért röpülnek ki, hogy a fiasítás táplálékának az elkészítéséhez hiányzó virágport beszerezzék. S ilyenkor a szegény ártatlan méhikék legtöbbször halállal lakol a buzgóságáért, mert a légkör hidege megdermeszti őket és sokszor seregestől hevernek — virágporral megrakodva, de sajnos: mozdulatlanul — a méhes körül; máskor pedig, szintén elég gyakran, órákig elbarangolnak a nélkül, hogy virágport, vagy csak kinyílt virágot is leltek volna valahol.

Éppen ezért kötelessége minden méhésznek, hogy méhei számára mesterséges virágporról gondoskodjék.

Sokan — kik méheiket szeretik — tavasszal sziltált és ke-

véssé pörkölt kukoriczalisztet szoktak herelépbe hintve, közel a méhes elé kitenni, amit más hiányában szorgalmasan be is hordanak a méhek.

A kukoriczalisztnél sokkal jobban kedvelik a méhek a szitált paprikát; de mind a kettőnél még inkább a természetes virágport

A természetes virágpor beszerzésének módját — úgy hiszem — nem sokan ismerik még; s mivel a mehtenyésztésre nagyon fontos ez, azok kedvéért, akik esetleg — saját hasznukért — figyelemre méltatják, egy biharvármegyei tanító után szívesen közlöm az eljárást.

A virágport nem a rezedá, sem a hárs, vagy hasonló apró virágú növények porzóiról gyűjti össze a méhész, mert az eredmény a sok időtöltéssel nem lenne arányban.

A virágporgyűjtésre legalkalmasabb a *káka buzogánya* (bugája). Ezen a henger alakú buzogányon a méhek fiasításának a táplálására való eledel nagy mennyiségben terem, melynek semmi költségbe sem kerülő megszerzése nagyon csekély fáradtsággal jár.

A káka rendszerint a búzával egyidőben virágzik, amikor a méhész fölkeresi a mocsaras, tavas helyeket, pár száz hengert összegyűjt és kész az etetéshez való. Egy-egy virágzásban levő buzogányról egy grammnyi port lehet lerázni.

A por lerázása végett a hengert tiszta fehér papirosra veregetjük, s az így lehullott port összegyűjtve, befőttes üvegekben, melyeknek száját lantorna- (pergamen-) papírossal jól bekötözzük, száraz, szellős, hűvös helyre eltesszük. Ily módon tavaszig jól eltartható, amikor a méhekkal behordatjuk.

A behordatás úgy történik, hogy a méhes közelébe egy tányéron bizonyos mennyiségű virágport tesz ki a méhész; de lázas munkájukban ezt a becses csemegét nehogy szétpallják a méhek, jó lesz a virágport tartalmazó tányért átmérőjénél valamivel kisebb körre vágott üveglappal (kéregpapiros is megteszi) befödni, hogy a méhek csak a fődő körül férhessenek a porhoz. Látni kell azt a megrohanást, azt az izgalmas igyekezetű munkát, mit a méhek a virágporral való megrakodás közben kifejtenek! Alig képes a méhész annyi port adni, amennyit naponta behordanak. Van is ám fiasítás! És — mi a legjelentősebb — a méhek nem kénytele-

nek elbarangolni, nincsenek tehát kiteve a megdermedésnek, elpusztulásnak. A törzsek népe nem fogy, hanem folyton-folyvást szaporodik.

Kedvesen érdekes megfigyelni, ha a méhes elé egy edényben szitált kukoriczisztet, egy másikban paprikát, a harmadikban természetes virágport teszünk ki; a míg a virágpor tart, addig sem a paprikát, sem a lisztet világért sem hordanák a méhek; de az első, vagyis a viráppor elfogyása után hozzákezdenek a paprikához, s ha az is elfogyott, csak akkor hordanak a lisztből is. Am ott hagyják valamennyit, mihelyt az idő kedvezéséből a természet öien bővében vannak a természetes, a valódi virágpornak.

De addig mégis nagyon jól cselekszik a méhész, ha az elmondottak sscrint segít apró jószágain. A laikus ember nem képzei, hogy ilyen kicsinyesnek látszó dologgal milyen nagyot lendít méhtörzseinek gyarapodásán, s ez által magamagán, sőt a nemzetgazdaságon is; mert ha a fiasítást nevelő tápláléknak bővében van a család, folyton népesebbé növekedik az, s mire a természet egészen kinyílt, a kínálkozó alkalmat annál eredményesebben kihasználhatja, korán rajzik és egy-két jó raj mellett még mézzel is bőven jutalmazza a vele jót tevő gazdáját.

Torda.

Böllöni István,

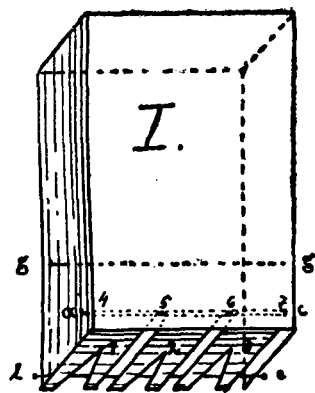
állami isk. igazgató-tanító.

Méhszöktető.

Ez a divatossá vált eszköz egy svédgyufaszelencze-nagyságú, bádogdoboz; 5—6 cm. hosszú, 3 cm. széles. (l. I. ábr.). A sze-

lencze egyik vége zárt, a másik végén pedig 3 darab, az ábrán 1—3 számmal jelzett, *M* alakú, kifelé nyíló billentyű illeszkedik.

A billentyűk *a-c* gombostűre vannak zsanirpánt módjára fűzve; s hogy egyik billentyű a másikba bele ne akadjon, az ábrán 4—7 számmal mutatott üveggyöngyökkel vannak egy, mástól elválasztva. A billentyűk alsó vége 70 foknyi szög alatt az *l-e* gombostűn nyugszik olyképpen, hogy: ha

a szöktetőn kibúvó méh a billentyűt kitolja, ez önmagától ismét visszaessék, önmagától, záródjék.

A szöktetőt (talán helyesebben: méh-átvezető?) az *alul levő méztér* mennyezetén vágott 15 □ cm. bőségű, vagyis a szöktetőnek megfelelő nagyságú nyílásra illesztjük. A méhek a méztérből, melynek egyéb kijárása nincs, a szöktetőn át kényszerülnek kivonulni; de azon az úton többé vissza nem mehetnek, mert az utánuk lecsapódó billentyűk elzárják előlük az utat. Minthogy tehát a mézürbe vissza nem mehetnek, a mézes keretek kiszedésekor méheket nem zúzunk agyon, szúrást sem kapunk, s a méz elszedését gyorsabban, bátrabban végezhetjük.

Ha *föül van a mézür*, mint az országos méretű kaptárokban, akkor csak azt a csekély változtatást tesszük a szöktetőn, hogy az *a—c* türe fűzött billentyűk alsó végét az *l—e* tőről *befelé*, a *g—g* türe *fektetjük*. Ez esetben a szöktető alá kerülő méhek lefelé, vagyis a szöktetővel szabályosan befödött nyíláson át az alul levő költőtérbe kénytelenek vonulni. A mézürbe fölvezető minden más nyílást — természetesen — megelőzőleg el kell zárni.

A szöktető nemcsak a méheknek a méztérből való kivetésénél tesz szolgálatot, hanem a méheknek műrajkészítés céljából való átvezetésére is használható. A herék, anyák, rabló méhek és darazsak elfogására is alkalmas. Ha pedig a billentyűket 1 cm. helyett 3 cm.-re készítjük, egy üres fiókban a halálfejú lepkéket is minden nagyobb fáradság nélkül egész őszön elfoghatjuk. A fiók, melybe e végből a csalóétekekül szolgáló mézet elhelyezzük, sodronyszövevel borítandó le.

Szegzárd.

Dr. Hilbert István,

Tanulságos esetem a naftalin használatával.

A múlt nyár folyamán — augusztus végén — méhtörzseim atvizsgálása és rendezése alkalmával sok családnál méhtetőt láttam a méheken. Méhtörzseim erősek, elég népesek voltak, mézük bőséges, a hordás sem volt a legkedvezőtlenebb, rablási szándéknak semmi jele; szóval kitűnő rend és élénk munkásság honolt méhe-semben. Jónak láttam tehát a tetves családokat kelletlen vendégeiktől megszabadítani, naftalint használandó e célra.

A gondolat testet öltött. Azonnal hozattam naftalint, egy-egy jó késhegynyt két család kivételével mindenik kaptár fenékdáján besöpörtem, a küszöbdeszkát mindenütt visszahelyeztem, s örömmel távoztam, biztosan reménylve, hogy az anyák megszádulnak a tetvektől, így hát 26 gyönyörű méhcsaládot telettethetek majd be.

Másnap reggel $\frac{1}{2}$ 9 órakor a méhesem felé néztem, hogy a már megszokott, szép, rendes munkálkodáson gyönyörködjk a szemem. No hiszen: volt is ott mit nézni! A kaptárok menőkéin két maroknyi méh vívott élet-halálharcot az oda tolakodó idegenekkel. Bámúltam, vizsgálódtam, okoskodtam, kutattam, mi lehet méheim ily nagyfokú megtámadásának az oka? Első tekintetre — a tegnapi nyugodt, normális állapot után — nemcsak szokatlan, de megdöbbenő is volt ez a nagy fölfordulás.

Gyanum a naftalinra esett; föltevésém alapos voltáról mindjárt meg is győződtem, még pedig a következő módon:

A méhestől félre — mintegy 50 méternyire — elszórtam egy evőkanálnyi naftalint. Nem telt el 10 perc: 30—50 méh kezdte körülröpködni, melyeknek száma később ezrekre szaporodott s csak 3 nap múlva fogytak a méhek, mikor már majdnem teljesen elpárolgott a naftalin.

Tisztában voltam az okkal; most az okozatot kellett megszüntetnem. Egész nap talpon voltam a méhes előtt. A menőkére tolakodókat, avagy 3-4 méh által lefülelt idegeneket öldöstem. A kaptárok elé deszkalapokat tettem, hogy a képződött árnyékkal is zavarba ejtsem az idegen tolakodókat és időt uyerjek a nap elteltéhez.

Másnap fölkeltem 2 órakor, s a naftalint minden kaptárból eltávolítottam. A méhszinben — most már a kaptárokból kisöpört naftalin szagára — nemsoká négy rajnyira szaporodott méhsereg röpködött. Mit volt mit tennem: segítségül hívott emberemmel űztük, zavartuk, csapkodtuk a méheket, míg végre estélig csendesebb nyugalom lett a méhesen.

Unalmas, fárasztó munkát végeztünk, miközben a méhesbe igyekvő idegen méhek száma — az szerint, a mint a legelőre menve a szin fölött több-kevesebb elröppent volna — a szag csalogatására néha még szaporodott is, nehogy alább szállott volna.

A rákövetkező napon már sokat gyöngült a naftalin szaga, s így a tolakodók száma is jóval kevesbedett. Az erős küzdelemben elhullott méhek közt hármával-négyével is voltak összefogózkodott holtak, melyeket összesöpörtettem, a méhes padlóját este fölmosattam, s harmadnapra már ritkán szállingóztak az idegenek, míg végre egészen elmaradtak; de csak hatodnapra állott helyre az előbbi rend, méhtörzseim pedig ezalatt nagyon megnépteledtek.

A védekezés közben el nem kerülhetett méhpusztításért sokan kárhóztatnak, kik e küzdelmemről olvasnak; de ha úgy nem cselekszem, egész méhesem prédájává lesz a támadók rengeteg seregének s családaim teljesen tönkrejutnak és ha a kitört rablást meg nem fékezem, nálam elvégzett pocsék munkájuk után a vérszemre kapott rablók nem-e egymásra, vagy más idegen méhesre törnek, hogy tovább pusztítsanak?!

Méhcsaládaim közül 6 annyira meggyöngült, hogy télire egymagában nem hagyhattam meg, hanem a többi törzshöz osztottam be ezeket. A veszedelemtől aránylag mégis olcsón szabadultam meg tehát.

Az okozatot nem a naftalin rosszaságában találok; hanem — mert aromás vegy — kellemetlen szaga mellett a mézhez mégis hasonló illatúnak is kell lennie, s ez téveszti meg a méheket; de hiába röpködtek körül: rá egy sem szállt le. Az is ingerlő lehetett a méhekre, hogy egyszerre nagyon sok kaptárban alkalmaztam, s éppen a méhlegelő apadásának idején.

Besztercze.

Molnár Albert,
polgári iskolai tanár.

A mi dolgaink.

Közgyűlésünk után első választmányi ülésünket február 8-án tartottuk. Ez ülés tárgya — a rendes ügyeken kívül — Bálint Sándor dr úrnak Budapestre történt kineveztetése következtében a szerkesztőségről és könyvtárosi állásról való lemondása volt, mit a legmélyebb sajnálkozással fogadott a választmány, s a távozó örökérdemeit — az egyesület legválságosabb éveiben csaknem egyesegyedül vezetvén az ügyeket — leghálásabb köszönetének kifejezésével jegyzőkönyvbe iktatta. Az elválás bánatát sokáig

fogjuk érezni; de vigasztal az a kijelentése és ebbe vetett erős hitünk, hogy nemes szive, szerető lelke és támogató szelleme egybeforrottan munkál továbbra is a mieinkével. A Méhészet Közlöny szerkesztésével pedig a népes választmányi ülés osztatlan kijelentése Szentgyörgyi Lajos főtitkárunkat, veterán méhésztársunkat bizta meg.

A vidéki méhészkörök itt-ott szunnyadni kezdő munkálkodásának föllendítésére szintén a főtitkár vállalkozott, kijelentvén, hogy Mihelyt fizikai ideje engedi, személyesen kívánna köreinkkel érintkezni.

Ambrózy Béla báró, Kovács Antal és Vámosy Mihály urak, e nagynevű lelkes apostolaink buzdító, bátorító, lelkesítő átirataik fölolvása szerény munkálkodásunkra megnyugtató volt, s a választmányt kellemesen érintette.

Február 1.-én és 15.-én tartott tanulmányi estéinket az intézetek lelkes ifjúsága, valamint méhésztársaink szép száma igazán jóleső érdeklődéssel látogatták; mindkét alkalommal Nagy János tartott előadást.

Márczius 1.-én s minden rákövetkező második szombaton továbbra is folytatjuk a tanulmányi esték tartását. Legközelebb a méhésztársak mézeinek és mézes készítményeinek a bemutatásával és izlelésével kapcsolatosan tartjuk a méhészesztét, melyhez már e helyen is kérjük mt. ügytársaink szives hozzájárulását

Alapvetés.

Kedves új tagtársaink kívánságára — nem tekintve azt, hogy ez a kérdés már annyiszor részletezve volt közlönyünkben — amennyire e hónapi számunk szűk kereteiben elférhet, még egyszer elmondjuk röviden, hogyan tartjuk legajánlatosabbnak a méhészkedés megkezdését.

Akik e nemes foglalkozásnak azokat a gyönyöreit, kellemes élvezetet nyújtó örömeit, mikhez foghatót kizárólag csak a kerétszkdésben kedvtelést lelők izlelhetnek, megismerni szándékoznak, az alapvetésre nézve a következőket fogadják el jótanácsul:

Az elméleti tudás olyannyira szükséges ugyan a méhészkedés megkezdéséhez. mint kenyérbe a só, de egész könyvtár ma-

gunkbaszivása sem elég arra, hogy e szépen jövedelmező foglalkozáshoz nagyban fogjunk. Gyakorlat híján a legtökéletesebb elméleti tudás is csalódásokkal fizet. Kevéssel kezdünk, hogy többre vihessük. 2--3 méhcsalád — azok is parasztkasokban! — bőségesen elég az alapvetéshez. Már csak azért is parasztkas, mert kaptárokkal határozottan kár rajoztatni, azok inkább mézelésre valók, s mert a kasok meg nem olyan alkalmasok a mézeltetésre, de rajzásra nézve a kaptárok fölött állanak és mert a kaptár kezeléséhez bizonyos gyakorlati tájékozottság, kézügyesség inkább kell, mint a kasok jóval könnyebb gondozásához.

A méhészkedést megkezdeni szándékozó első célja a szaporítás; a mondottakon kívül azért is alkalmasabb erre a kas, mert benne természetesebb a méhcsalád elhelyezkedése, mint a kaptárban, általában szebb, erősebb, népesebb rajokat is bocsát, mint emez.

Kezdünk hát kasokkal, s ezeknek a szaporulatát, várható rajait fogjuk majd kaptárokba. Ekkorra már legalább valamicskét megismerte a kezdő e méhet s amit róla olvasott, hallott, megérteti, e csudás kis állat világát nemcsak nézi, de látni is kezdi.

A méhészkedés alapvetésének az ideje most van, mikor a kitelelés után már tisztuló kiröpülésüket is megtartották a méhek; az áttelelés, a kezdőkre nézve legnehezebb gond már nem kétséges tehát.

A megszerzendő törzsek kiválasztását csak tapasztalt méhész szemeire bizza a kezdő. Ez a bizalmas ismerőse itéje meg, vajjon alkalmas-e a kiszemelt család a tenyésztésre; az ő szaktudása, lekiismerete legyen ebben irányadó

Olyan törzseket kell csupán szerezni, melyek a fősorolandó föltételeknek minden kétséget kizárólag megfelelnek; nevezetesen: az a család jó, amelyik

1. tömör népességű, a lépütczákat sűrűn megtölti;
2. amelyiknek nem fekete, vagy penészes, esetleg töredezett, sérült a lépépitménye, hanem világos, ép, s amely lehetőleg csupa dolgozós sejtekből áll, vagy csak elenyészően csekély here-sejt van közötté.

E két föltétel fölül a kasbategintés biztosan meggyőződött. Tenyésztésre alkalmas továbbá az a törzs,

3. melynek legalább májusig előreláthatólag elég a méze, miről a kas megemelésevel, s azzal tájékozódhatunk: súlyos-e a csúcsa felé, s a veselépek (a két szélső lép) teltek-e?

Mindezeknél fontosabb kellék

4. hogy megfelelő anyja legyen a családnak. A lépeket hajlitsuk kissé félre, s ha azt látjuk, hogy a fiasítás zárt sorú, tömör, nem hézagos, födelezése sima, még szórványosan sem púpos: az anya életrevaló.

Mi sem természetesebb, mint az, hogy maga a kas is jó legyen. Apró, tépett, rongyollott, hitvány kast ne válasszunk.

A tavalyi korai második raj legajánlatosabb a megszerzésre, mert anyja fiatal, fiasítása szép, népe sűrű, lépéptípménye új és ha a múlt év a méhészetre kedvezett, méze is bőven van.

A tavalyi rajt adott öreg törzs is alkalmas a tenyésztésre, ennek is fiatal anyja van; de építménye ne legyen sötét, vagy heresejtes, s népe, méze se hiányozzék.

A túlságosan súlyos kas nem ajánlatos, mert sok méze miatt nincs módja megnépesedni, kevés az üres lépe, csekély mértékben fiasíthat; rajzása nem biztos.

Az elősorolt feltételek mellett legjobb a jó háromnegyedéig kiépített kas.

A helyben megszerzett törzseket a méhek általános röpködésének a megkezdődése előtt szállítsuk haza, nehogy a tájolás után régi helyükre visszatérjenek. Távolabb, a méhek röplési körén kívül eső községből később is hazahozhatjuk a méheket.

Estefelé, amikor már hazatértek, vagy reggel, amikor még nem indultak meg a röpködő méhek, a kiszemelt kast csúcsára állítjuk, ritka abroszszal beborítjuk, az abroszt körül lekötjük és ölben hazavisszük a kast. Messzebb helyről is így volna legtanácsosabb, de mivel ez fárasztó, a következő módon járunk el:

A bekötözött kasokat nyílásaikkal fölfelé, sorjában deszkára állítva, kétfelől egy-egy lézczel összefogjuk, a léczeket a kasok között összekötjük, s a deszkához is odaerősítjük. Az így egybefogialt kasokat a léczek végeinél fogva, két ember szépen elviheti, s ha fáradnának, útközben le is tehetik: a deszkán jól megáll az egész.

Kocsin szállítva, széna, vagy szalma közé fészkeljük, majd

körülkötjük a kasokat, s a köteléket több helyen a kocsi oldalaihoz erősítjük, végre a kasok közeit szénával, szalmával még egyszer jól megtömjük, hogy ne inogjanak. A hajtás lépésben történjék. Hazaérkezve, a kasokat azonnal fölbontjuk és a kisért helyre állítjuk.

A méhes számára mindenekelőtt szélről védett helyet jelölünk ki, ahol ember ritkán, állat soha nem jár. Másodsor arra fordítsunk figyelmet, hogy éjszakkelet, kelet, vagy délkelet legyen a méhek röpkölési iránya, hogy tehát a fölkölő nap első sugarai a menőkére essenek; de délelött 11 órától kezdve már árnyék vetődjék a kasokra!

Teleki.

Irodalom.

Most jelent meg »*Kühne Útmutatója a méhészetben*«, mely a méheknek a kiteleléstől a rajzásig való gondozását a kaptár kezelésével és az eszközök használatának alkalmazásával kapcsolatosan tárgyalja.

Aki a méhek tavaszi életműködésének minden mozzanatát legkisebb jelenségeinek föltárásával és megértésével, az okok és okozatok megmagyarázásával, s az ezekből kiinduló teendők céljának, idejének és módjának könnyed otthonossággal és ritka szaktudással megírt *Útmutató* okos tanácsait lelkiismeretesen követi: méhei tavaszi gyarapodásában örömet lel. Aki a méhtenyésztés gyakorlatához a megkívánt fölszerelések és eszközök használatát, célját, szükségét, alkalmazásának módját és eredményét tudni kívánja: az *Útmutató* ez irányban közölt hí tanácsainak elfogadásában nem csalódik. — Aki a kaptárnak és fölszerelésének, valamint az ezek készítéséhez szükséges anyagoknak és eszközöknek, nemkülönben a méhcsaládok gondozásához, úgyszintén a mézpörgetéshez, a méz kezeléséhez és értékesítéséhez, a viasz földolgozásához, sat. kívánt eszközöknek, készülékeknek és cikkeknek a megválasztásában, beszerzésében, használatában, sat. tájékozódni kíván: szerezze meg az *Útmutatót*. — Aki tartósság, czélszerűség, csinos külső, mintaszerűség, könnyed kezelés és megbízhatóság tekintetében jót és mégis olcsót akar: nézzen bele az *Útmutatóba*. — Aki a hazai

ipart pártolni, s e téren az ország elsőrendű beszerzési forrását megismerni kívánja: lapozgassa át figyelemmel az *Útmutatót*.

A méhészt összes szükségletét a kicsiségekre is gondos figyelemmel és körültekintéssel tárgyaló, s gazdagon illusztrált tájékoztató fölülmul minden hasonló jegyzéket. Az *Útmutatót Kühne Ferencz első magyar kereskedelmi méhtelege Budapesten (I. ker., Attila-útca 99. sz.)* kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldi.

— . P . —

Különfélék.

A propolisztól (*méhszurok*) úgy tisztul meg könnyen a kéz, ha a foltokat előbb kevés zsirral — mely a propoliszt föloldja — jól bedörzsöljük és csak azután mossuk meg kezünket meleg vízben.

Hajdan és most. Erdélyben a Mezőségen és Bárczaságon a 17.—18. században egy-egy méhesgazda 2—300 kast is tartott, sőt 800 kásos méhesekről is emlékezik a krónika. És most? . . . 1772-ben a kasonként szokásos 3 kr. adót Erdélyben 47,167 kasra vetették ki. Minthogy pedig a 10-en fölül levő kasok adómentesek voltak, Erdély méhállományát abban az évben a megadóztatott kasok tizszeresére, vagyis hozzávetőleg mintegy félmillióra tették. És most? . . .

Méhészkedés — családi boldogság. Hány család nyugalma, jóléte, boldogsága temetkezett már — különösen a népelet köréből — a korcsma-látogatásba!? Mennyi ember pusztul vagyónában, sülyed erkölcsében, fetreng a testi-lelki bomlás bűntanyáján: a korcsma sok rosszat termő, fertőzött légkörében, míg odahaza a család nélkülöz, szenved, s az anya aggódó lelkét gyötrelmek kinozzák. Lehet-e ennél átkosabb állapot?! Ám a ki a korcsma-ban való dőzsölés, az élet dőre elfecsérlése helyett méhészkedéssel értékesíti szabadóráit, a munkásság, szorgalom, takarékoság, rendszeret megkedvelésével bővölik meg lelkét a bámulatos bogárkák; a vagyonosodásban gyarapszik, lelkivilága egész teljességében átalakul és: családja körében elégedettség, vidám életkedv, boldogság honol. Lehet-e ennél áldottabb állapot?!

A tordai pogácsa ősei fejedelmeknek szolgáltak kedveskedésül. A brassóiak 1564-ben Sándor, moldvai fejedelmet mézes-

pogácsával ajándékozták meg; 1572-ben pedig Báthory Istvánt, Erdély hatalmas fejedelmét gazdagon megvendégelték, s a lakomán nagy mennyiségű méz, méhsőr és *mézes pogácsa* fogyott el. A brassói mézespogácsát Konstantinápolyban is fölötte kedvelték. Példa erre Bethlen Gábor, erdélyi fejedelem odaküldött követének Borsos Tamásnak urához intézett levele, melyben arra kéri a fejedelmet, hogy küldjön a basáknak mézespogácsát, mert ilyen kedveskedéssel lehet a barátságot fönttartani.

Németországban a mult évben — egy ottani méhészeti lap közlése szerint — 300 márkára büntetett a bíróság egy méhészt, a ki az ő méhtörzseit rablási szándékkal megtámadó idegen méheket — miután a saját méheit elzárta — megmérgezte.

Gyermekész. *Apa:* Látod, Duczika, milyen szorgalmasok a kis méhecskék; te is ilyen szorgalmas légv! — *Duczi:* »Az ám! Könnyű nekik szorgalmasoknak lenni, mikor mindennap kapnak mézet!«

Szerkesztői üzenetek.

Többen, kik kaptárok felől kérdezősködtek, vegyék szives tudásul, hogy egyesületünk telepén egyelőre csak országos méretű, *egyeskaptárok* készülnek; hármaskaptárokat, vagy más rendszerűeket most még nem készítettünk. A kaptár kettős, tömött falazatú, festetlen; ára teljesen fölszerelve, s helyben a vasúthoz szállítva, csomagolás nélkül 6 korona. — **H. I dr. úrnak.** Megkészítettük; a köszönettel vett közlése után megküldjük. — **A. B., H. M. és K. J. uraknak.** Köszönjük; intézkedtünk. — **M. M. úrnak.** Sajnáljuk, hogy szives kívánságát oly értelemben nem teljesíthetjük. — **X.** Főleg a méz hydroszkopikus természeténél fogva. — **V. J. úrnak** P.-L. és **N. I. úrnak** Köszönjük; fölhasználjuk.

Tartalom: Búcsúszó. *Dr. Bálint Sándor.* — Tisztelt Méhésztársak! *Szentgyörgyi.* — A német, osztrák és magyar méhészek XLVII. vándorgyűlése Temesvárt és az ezzel kapcsolatban méhészeti kiállítás. — Igen tisztelt méhésztársak! *Ambrózy Béla báró.* — Kedves Méhésztársak! *A szerkesztőség.* — Útmutatás a kezdő méhész számára. *Teleki.* — Hogyan lehet a méhcsaládokat természetes virággal ellátni? *Böloni István.* — Méhszöktető. *Dr. Hilbert István.* — Tanulságos esetem a naftalin használatával. *Molnár Albert.* — A mi dolgaink. — Alapvetés *Teleki.* — Irodalom. — Különfélék. — Szerkesztői üzenetek.

Apró hirdetések.

E rovatban az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai 2 sorig ingyen hirdethetnek; ezen fölül minden félhasábos petit sor 8 fill. Akik nem agjai a méhészegyesületnek, soronként 16 fillért fizetnek.

Legrendelés czéljából a következő szak-

lapokat ajánljuk:

Szárnyasaink Az egyedüli magyar nyelvű baromfityénzés-tési ké- es szaklap, mely a baromfityénzés- és összes ágaival, a baromfiak be- egségeivel és ezek gyógykezeléseivel oglalkozik A lap az Országos Ba- omfityénzés-tési Egyesület hivatalos özlönye; szerkeszti Parthay Géza gyesületi igazgató. Előfizetési ára gész évre 8 korona, félfévre 4 korona. Mutatványszámokat szívesen küld a iadóhivatal: Budapest, Rottenbiller- tca 30. sz.

Vadászat és Állatvilág. Va- ászati, zoologiai és kynologiai képes

szaklap. Bársony István és Fónagy József közreműködésével szerkeszti Parthay Géza. Előfizetési ára egész évre 8 korona, félfévre 4 korona. Mutatványszámokat díjtalanul küld a kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller-útca 30. sz.

Eladó mész.

Czilli György elad min- egy 3—4 mm **tiszta akács- mész**; mmázsája a nagy-károlyi vasútnál átvéve 92 kor. Czim: Czilli György tanító, Fény, up. Nagy-Károly. Szat- márvármegye.

Magvak, növények, fák.

Az új irott és oktató, dúsán illusztrált **főárjegyzék** 1902. idényre egyedüli természetében — az érdeklődőknek kértükre bérmentesen, ingyen lesz elküldve.

Mind a magvak, virághagymák, mint a kertieszközök minden megrendelőnek **bérmentesen lesznek szállítva.**

Nincs csomagolás számítás; nincs postaportó.

MÜHLE VILMOS cs. és kir. udvari szállító **TEMESVÁR.**
2—3

**Az első magyar
kereskedelmi méhteleg**

tulajdonosa:

Kühne Ferencz

Budapesten, (1-3)

I. ker., Attila-útcza 99. szám.

Kitüntetve minden kiállításon
számos díszoklevéllel, arany- és ezüst-
érmekkel, pénzjutalmakkal, oklevelek-
kel és elismerő iratokkal.

Szállítója számos méhészeti egyesü-
letnek, a m. kir. méhészeti felügyelők-
ségnek, a méhtenyésztési szakközve-
geknek, s a méhtenyésztés terjesztésé-
vel és tanításával foglalkozó szakinté-
zeteknek, sat.

— *Az egyedüli kereskedelmi méhteleg, mely az ezredéves kiállításon a leg-
magasabb kitüntetést: a „Kiállítási nagyermet” nyerte.* —

**Műhelyemben nagyban, kifogástalanul, pontosan és méltányos árban
készítetek és raktáron tartom a következőket:**

Mindenféle méhkaptár, a kaptár-
készítés eszközei, keretkészítőgé-
pek, keretléczek, távolságkapcsok.

Hanneman-féle rács horganyle-
mezből, teljesen tisztá, sima és
pontos nyílásokkal.

A mézpörgetés és viaszolvasztás
eszközei, méztartók, mézszállító bö-
dönök és mézesüvegek, mint: kitűnő
jó mézpörgetők, viasz- és mézol-
vasztó-eszközök, mézesüvegek, mé-
zesbödönök jó erős pléhből; to-
vábbá öt kilós szállításra nagyon
alkalmas bödönkék.

A méhek kezeléséhez szükséges
összes segédeszközök a legjobb
anyagból. Keretfogók, keretvillák,
a kaptártisztogatás eszközei, lép-
födelelő kések és készülékek, anya-
zárkák, herefogók, herekirekesztők.

Minden kaptár, segédeszköz, sat. személyes fölügyelettem mellett készül és
csak a legsikerültebbek kerülnek a megrendelőhöz. — Valamennyi tárgy a
legjobb és a ezelnak leginkább megfelelő tartós, jó anyagból készül. — A
rendestől elüto kaptárokat és eszközöket csekély árkülönsséggel készitem.

Képes főrajjegyzéket az 1902. évre kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Valódi Rietsche-féle mülépprések
minden nagyságban, öntéses for-
mákban.

Mülép amerikai hengergépen
készítve, a legtisztább méhviaszból.
A viasz tisztaságáért szavatolok

**A raj befogásához és elhelyezésé-
hez szükséges összes eszközök.** Raj-
fogók és rajföcskendezők.

Az etető-eszközök különféle, leg-
célyszerűbb nemei; továbbá itató-
edények és itató-vályúk.

Füstölő- és védekező-eszközök
Füstölők, smokerek, pipák, füstölő-
és elkábító-anyagok, méhészsip-
kák, szem- és orrvédők és keztyúk.

A méhészeti irodalom termékeiből
a legjobb és a legkedveltebb
szakmunkák.

ÁRJEGYZÉK.

Országos egyesületi hármaskaptár kétfős falazattal, 90 kerettel	15 kor	— fill.
„ „ „ egyeskaptár „ „ 30 „	6 „	— „
Mayer-féle kaptárducz 6 családra, 90 egész kerettel, keretnagy- ságú anyarácsokkal, talpazattal és tetővel	36 „	— „
Neiszter-féle négyeskaptár két ös falazattal, 80 kerettel	22 „	— „
Anyanevelő két családra, de egy család rajnak is jó	2 „	40 „
Mézpörgető c inezett sodronyhálóval, egyesületi 4 keretre	10 „	— „
Mülép saját termésű viaszból, míg a készlet tart; 1 kiló	4 „	— „
100 darab keretnek való lécz pontosan szabva és 4 oldalon gyalultva	2 „	60 „

Az árak műhelyemben Kabán értendők.

Dede Gábor, Kaba, Hajduvármegye.